

25. september 2020

Høringssvar fra Rådet for Grøn Omstilling - Høring af udkast til Bekendtgørelse om gebyr og tilskud til nyttiggørelse af dæk

Rådet for Grøn Omstilling svarer mest på denne høring på henblik på den anvendelse af nedbrudte brugte bildæk der omfatter kunstgræsbaner.

Det er afgørende for en reel cirkulær økonomi, at det nøje overvejes, hvilke nyttiggørelser (eller mangel på samme), der kan opnå støtte via en gebyr-/tilskudsordning.

Bl.a. ser vi et stort problem i, at kasserede bildæk kan anvendes som granulat på kunstgræsbaner, motionsområder, legepladser mv. Der argumenteres med nyttiggørelse (løsning af affaldsproblem), men dette mener vi er usandt. I bedste fald udskyder det et affaldsproblem og i værste fald gør de et affaldsproblem til et større affaldsproblem, da bildækkene nu er findelt og spredt i miljøet.

Årsagen til vores modstand er dels det ovenfor beskrevne med en forværring af et affaldsproblem, men også indholdet af problematiske kemikalier, herunder bl.a. PAH'er, hvor flere er kræftfremkaldende og i mere eller mindre grad reguleret på denne baggrund. Se bilag 1 for uddybende argumentering.

Vi vil ellers gerne rose for udarbejdelse af en bekendtgørelse, der ellers på mange områder tager udgangspunkt i cirkulær økonomi og det udvidede producentansvar på en fornuftig måde, og underbygger dette med et fornuftigt afgiftssystem.

Dog bør der lægges mere vægt på reelt genbrug og underbygge dette i gebyr-/tilskudssystemet. Her påtænkes særligt regummirering, som kan forlænge bildæks levetid ved at tilføre et nyt slidlag til det eksisterende dæk. Denne form for genbrug/genanvendelse skal prioriteres højest og have den største støtte. Her henviser vi desuden til høringssvaret fra Danmarks Naturfredningsforening, som vi i høj grad støtter op om.

Slutteligt vil vi gerne udtrykke vores meget store bekymring ved pyrolyse-løsningen, som stadig i meget høj grad er ukendt land med mulige alvorlige konsekvenser til følge. Igen med henvisning til DN's høringssvar. Desuden kan en understøttelse af denne industri medvirke til 'business as usual' i produktionen af plastik, da alle materialer på denne måde kan "genanvendes". I stedet burde der skabes flere incitamenter til reelt genbrug, samt genanvendelse med høj kvalitet, hvilket bl.a. sker gennem bedre design, ingen sammensatte materialetyper, bedre udsortering (fødevarekvalitet) osv.

LONE MIKKELSEN, Seniorrådgiver, Kemikalier & cirkulær økonomi
Biolog, Ph.D.

BILAG 1

Grænseværdien for PAH'er på kunstgræsbaner er 10 mg/kg, hvilket stort set aldrig overtrædes i Danmark. Men vi mener grænseværdien er alt for høj. Særligt med henvisning til, at grænseværdierne for legetøj og småbørnsudstyr er hhv. 1 og 0,5 mg/kg, hvilket prøver fra kunstgræsbaner langt overskrider. Bl.a. på baggrund af den anden bullet nederst i bilaget, mener vi at bildæk ikke burde kunne anvendes til dette formål (...*eller gentagen kortvarig berøring med hud...*)

PAH'er er problematiske ift. menneskers sundhed, og flere er vurderet kræftfremkaldende (EU-restriktioner for 8 PAH'er: <https://echa.europa.eu/documents/10162/0a91bee3-3e2d-ea2d-3e33-9c9e7b9e4ec5>) og de kan alle findes i prøver af infill fra kunstgræsbaner. Se f.eks. dette studie (<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048969720306847?via%3Dihub#bb0035>), hvorfra dette er et uddrag:

Higher concentrations of PAHs were observed in uncoated samples compared to coated materials (8 REACH PAHs: $p = 0.0402$ for samples from recyclers, $p = 0.0045$ for sports fields). As expected, PAH levels in non-ELT infill from sports fields are lower than in ELT-derived infill. Most of the samples from both recyclers and sports fields were below the concentration limit of 20 mg/kg recently proposed as a restriction for infill material for the 8 REACH PAHs (ECHA, 2019). Only one uncoated sample from a sports field, with a concentration of 53.4 mg REACH PAHs/kg, exceeded the proposed limit. The lower concentrations in coated samples could not be explained. The weight of the thin polyurethane coating cannot account for the effect observed. Additional extractions from selected samples were carried out to verify that the PAHs had been completely extracted from coated samples (data not shown). However, as only 4 coated samples from recyclers and 10 from sports fields were available, firm conclusions cannot be drawn.

PAH concentrations found in our project are similar to those reported by others. [RIVM, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2017](#), when analysing 91 samples from sports fields in the Netherlands, obtained a median concentration of 5.8 mg/kg (90th percentile 10.9 mg/kg) for the 8 REACH PAHs, which is only slightly below the medians reported in our study for uncoated samples (7.2–7.5 mg/kg, see Supplementary material). [Re Depaolini et al. \(2017\)](#) analysed 25 granulate samples and found a range of 3.78–11.76 mg/kg for the 8 REACH PAHs, whereas Celeiro and colleagues reported concentrations of 16 individual PAHs measured in 15 samples ([Celeiro et al., 2018](#)). When the eight REACH PAHs are totalled per sample, a median of 4.71 and a 90th percentile of 8.53 mg/kg is obtained.

Desuden skriver miljøstyrelsen (<https://mst.dk/service/nyheder/nyhedsarkiv/2018/sep/ny-undersogelse-af-pah%C3%A9r-i-forbrugerprodukter/>):

-PAH'er er kræftfremkaldende. Stofferne kan forekomme i plast, neopren og gummi.

-De 8 PAH'er må ikke forekomme i varer til privat brug, der indeholder plast- eller gummibestanddele, der kommer i enten langvarig eller gentagen kortvarig berøring med hud eller mundhule.

-Grænseværdien er 1 mg/kg, for legetøj. For småbørnsudstyr er grænseværdien 0,5 mg/kg.

Og fødevarestyrelsen (<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/PAH-ife%C3%B8devarer.aspx>):

EU's Videnskabelige Komite for Fødevarer (SCF) har i 2002 vurderet PAH i fødevarer. Vurderingen omfattede 33 PAH, hvoraf 15 har vist sig at skade arveanlæggene og være kræftfremkaldende i forsøgsdyr.

SCF anbefaler, at indholdet af PAH i fødevarer ikke bør kunne måles. Hvis det findes i en målbar mængde, er fødevaren uacceptabel.